

Arbetsförmedlingen: vägen från arbetslös till anställd

Berättelse

En myndighet med ett tydligt mål

I Sverige finns det en statlig myndighet vars hela uppgift handlar om arbete. Den heter Arbetsförmedlingen. Att den är statlig betyder att den är en del av staten, alltså landets gemensamma organisation, och den lyder under Arbetsmarknadsdepartementet. Huvudkontoret ligger i Solna strax utanför Stockholm, men myndigheten finns på orter i hela landet. På många platser delar den lokaler med andra myndigheter i ett gemensamt servicekontor, så att den som behöver hjälp kan sköta flera ärenden på samma ställe. Antalet anställda har varierat genom åren och låg omkring 10 000 år 2024.

Att föra ihop människor och jobb

Arbetsförmedlingens huvuduppgift kallas matchning. Det betyder att myndigheten försöker föra ihop dem som söker arbete med de arbetsgivare som behöver personal. Den arbetssökande kan få råd och stöd, och företag som vill anställa kan få hjälp att hitta rätt person. Vid sidan av matchningen genomför Arbetsförmedlingen också olika program och insatser. Målet med dem är att fler människor ska komma i arbete eller börja studera. En särskilt viktig del av uppdraget är att hjälpa nyanlända, alltså personer som nyligen har kommit till Sverige, att etablera sig på arbetsmarknaden.

Att skriva in sig - ditt första steg

Om du blir arbetslös kan du skriva in dig hos Arbetsförmedlingen direkt på deras webbplats. Det kostar ingenting, och det är vanligt att man gör det redan den allra första dagen man är utan jobb. Detta är ett viktigt steg, för myndigheten börjar inte hjälpa dig automatiskt. Du måste själv ta initiativet. Att vara inskriven är dessutom ett av villkoren för att kunna få ersättning från en a-kassa. Här är det lätt att blanda ihop saker, så det är bra att veta att a-kassan är en egen, separat organisation och inte en del av Arbetsförmedlingen. Du behöver alltså vara inskriven hos myndigheten och söka jobb aktivt, men själva pengarna från a-kassan kommer från ett annat håll.

Stöd och program

För den som behöver mer hjälp finns olika tjänster. En av dem heter "Rusta och matcha". I den får du som arbetssökande själv välja en fristående leverantör, det vill säga ett privat företag, som ska hjälpa dig att hitta ett jobb eller att börja studera. Insatsen pågår i sex månader och kan ibland förlängas. Om du deltar i ett av Arbetsförmedlingens program kan du också ha rätt till ekonomiskt stöd, till exempel aktivitetsstöd eller utvecklingsersättning. Det är dock viktigt att veta att de pengarna betalas ut av Försäkringskassan, en annan myndighet, och inte av Arbetsförmedlingen.

själv. Hur stor ersättningen är och hur länge man kan få den bestäms av politiska beslut och ändras därför över tid.

En historia som förändras

Arbetsförmedling i någon form har funnits länge i Sverige. Det sägs att den första offentliga arbetsförmedlingen öppnade i Helsingborg i början av 1900-talet, men exakt årtal anges lite olika i olika källor, så det bör man vara försiktig med. Arbetsförmedlingen i sin nuvarande form bildades den 1 januari 2008. Sedan dess har myndigheten förändrats flera gånger. Hur den arbetar och hur stor den är har varierat, och på senare år har fler privata leverantörer fått en roll i arbetet. Det sättet att organisera verksamheten har diskuterats politiskt, och åsikterna går isär. Eftersom regler, siffror och ersättningar ändras genom politiska beslut är det alltid klokt att läsa på Arbetsförmedlingens egen webbplats om man vill veta exakt vad som gäller just nu.

Ordlista

ORD	FÖRKLARING
statlig	som hör till staten, alltså landets gemensamma organisation
myndighet	en del av staten som har en bestämd uppgift
matchning	att föra ihop rätt person med rätt jobb
arbetsökande	en person som letar efter ett jobb
arbetsgivare	ett företag eller en person som anställer andra
insats	en åtgärd eller hjälp som ska ge ett visst resultat
nyanländ	en person som nyligen har kommit till ett land
etablera sig	komma in i och få en fast plats i samhället eller arbetslivet
ta initiativet	själv börja, göra det första steget
a-kassa	en egen organisation som kan betala ersättning till arbetslösa
leverantör	ett privat företag som utför en tjänst åt någon
ersättning	pengar man får som ett slags ekonomisk hjälp
förlänga	göra att något pågår under längre tid

Läsförståelsefrågor

1. Vad är Arbetsförmedlingens huvuduppgift, enligt texten?
 1. Att bestämma vilka lagar som ska gälla i Sverige.
 2. Att föra ihop arbetssökande med arbetsgivare, alltså matchning.
 3. Att betala ut pension till alla äldre.
2. Vad betyder det att skriva in sig hos Arbetsförmedlingen?
 1. Att man anmäler sig och blir med i myndighetens system.
 2. Att man får ett jobb samma dag.
 3. Att man måste betala en avgift varje månad.
3. Vad säger texten om a-kassan?
 1. A-kassan är en del av Arbetsförmedlingen.
 2. A-kassan är en egen, separat organisation.
 3. A-kassan betalar ut aktivitetsstöd.
4. Vad betyder ordet "förlängas" i texten om "Rusta och matcha"?
 1. Att tjänsten kan pågå under längre tid.
 2. Att tjänsten alltid avslutas efter en vecka.
 3. Att tjänsten flyttas till en annan ort.
5. Stämmer påståendena med texten? Svara **ja**, **nej** eller **det står inte i texten**.
 1. Det kostar ingenting att skriva in sig hos Arbetsförmedlingen.
 2. Arbetsförmedlingen finns bara i Solna.
 3. En del av uppdraget är att hjälpa nyanlända att komma in i arbetslivet.
6. Stämmer påståendena med texten? Svara **ja**, **nej** eller **det står inte i texten**.
 1. Arbetsförmedlingen i sin nuvarande form bildades år 2008.
 2. Aktivitetsstöd betalas ut av Försäkringskassan.
 3. Alla som skriver in sig får ett fast jobb inom en månad.
7. Förklara med egna ord vad "matchning" betyder i den här texten.
8. Texten använder uttryck som "det sägs" och "anges lite olika i olika källor" när den berättar om den första arbetsförmedlingen. Vad vill texten visa med sådana ord, och varför är det klokt att skriva så?
9. Varför är det viktigt att veta skillnaden mellan Arbetsförmedlingen, a-kassan och Försäkringskassan? Svara med stöd i texten.
10. Texten säger att myndigheten "inte börjar hjälpa dig automatiskt". Vad tror du att texten menar med det, och vad betyder det för dig som är ny i Sverige?

11. Varför uppmanar texten läsaren att kolla Arbetsförmedlingens egen webbplats i stället för att lita på fasta siffror? Vad säger det om hur regler kan förändras?
12. Texten beskriver att fler privata leverantörer fått en roll och att detta "har diskuterats politiskt". Varför tror du att texten väljer att skriva neutralt om detta i stället för att säga om det är bra eller dåligt?

Facit

1. 1. Att föra ihop arbetssökande med arbetsgivare, alltså matchning.
2. 1. Att man anmäler sig och blir med i myndighetens system.
3. 1. A-kassan är en egen, separat organisation.
4. 1. Att tjänsten kan pågå under längre tid.
5. 1. ja b) nej (myndigheten finns på orter i hela landet; huvudkontoret ligger i Solna) c) ja
6. 1. ja b) ja c) det står inte i texten (texten lovar inget jobb, bara hjälp och stöd)
7. Exempel på svar: Matchning betyder att Arbetsförmedlingen försöker föra ihop den som söker jobb med en arbetsgivare som behöver personal, så att rätt person hamnar på rätt jobb.
8. Exempel på svar: Texten vill visa att uppgiften inte är helt säker, eftersom källorna säger olika. Det är klokt att skriva så för att vara ärlig och inte påstå ett exakt årtal som man inte kan bevisa.
9. Exempel på svar: De tre sköter olika saker. Arbetsförmedlingen hjälper en att söka jobb, a-kassan kan betala ersättning, och Försäkringskassan betalar ut aktivitetsstöd. Om man vet vem som gör vad hittar man rätt hjälp snabbare och blandar inte ihop dem.
10. Exempel på svar: Det betyder att man måste ta första steget själv och skriva in sig och söka jobb aktivt. För en som är ny i Sverige är det viktigt, för annars händer ingenting och man kan gå miste om hjälp och ersättning.
11. Exempel på svar: Regler, siffror och ersättningar ändras genom politiska beslut. Därför kan en text snabbt bli inaktuell, och den säkraste informationen finns på myndighetens egen webbplats.
12. Exempel på svar: Ämnet är politiskt omdiskuterat och åsikterna går isär. Genom att skriva neutralt ger texten fakta utan att försöka påverka läsaren, så att man själv kan bilda sig en uppfattning.

Bedöm öppna svar efter innehåll, inte efter exakt formulering.

FÖR LÄRAREN

Texten lämpar sig för arbete med samhälle och välfärd, för att skilja på olika myndigheter (Arbetsförmedlingen, a-kassan, Försäkringskassan) och för enkel källkritik. Tema: hur välfärdssystemet hänger ihop och hur eget initiativ krävs. Flera frågor (8, 9, 10, 11, 12) kräver inferens och att eleven väger samman olika delar av texten. Lyft gärna hur texten skiljer på säkra fakta (nuvarande form bildad 2008, huvudkontor i Solna) och osäkra eller föränderliga uppgifter (exakt startår, antal anställda, ersättningens storlek), samt hur den håller sig neutral i en politiskt omdiskuterad fråga. Bra utgångspunkt för att jämföra med arbetsförmedling och arbetslöshetsstöd i elevernas egna länder.

Diskussionsfrågor

- Finns det en myndighet eller organisation som liknar Arbetsförmedlingen där du kommer ifrån? Vad heter den och hur fungerar den?
- Texten betonar att man själv måste ta första steget och skriva in sig. Vad mer i ett nytt samhälle kräver att man tar egna initiativ, tror du?
- I tjänsten "Rusta och matcha" får man själv välja ett privat företag som hjälper en. Vilka fördelar och nackdelar kan du se med att få välja själv?
- Reglerna och ersättningarna ändras med politiska beslut. Hur kan man som ny i Sverige hålla sig uppdaterad om vad som gäller?
- **Skriv (6–8 meningar):** Skriv en kort text om hur du skulle gå till väga för att hitta ett jobb i Sverige. Förklara vilka steg du skulle ta, vem du skulle kontakta och vad du tror skulle vara lättast och svårast.

Källor och faktagranskning

- Arbetsförmedlingen: Vår organisation – <https://arbetsformedlingen.se/om-oss/var-verksamhet/var-organisation>
- Arbetsförmedlingen: Rusta och matcha (sök leverantör) – <https://arbetsformedlingen.se/for-arbetssokande/extra-stod/stod-a-o/rusta-och-matcha/sok-leverantor-inom-rusta-och-matcha>
- Wikipedia: Arbetsförmedlingen – <https://sv.wikipedia.org/wiki/Arbetsf%C3%B6rmedlingen>
- Försäkringskassan: Aktivitetsstöd eller utvecklingsersättning när du deltar i Arbetsförmedlingens program – <https://www.forsakringskassan.se/privatperson/arbetssokande/aktivitetsstod-eller-utvecklingsersattning-nar-du-deltar-i-arbetsformedlingens-program>

Faktagranskad mot ovanstående källor i juni 2026. Nyckelfakta: Arbetsförmedlingen är en statlig myndighet som lyder under Arbetsmarknadsdepartementet och har sitt huvudkontor i Solna utanför Stockholm. Myndighetens huvuduppgift är att hjälpa arbetssökande och arbetsgivare att hitta varandra (matchning) och att genomföra arbetsmarknadspolitiska insatser. Den första offentliga arbetsförmedlingen i Sverige öppnade i Helsingborg, och Arbetsförmedlingen i sin nuvarande form bildades den 1 januari 2008. Man kan skriva in sig digitalt via myndighetens webbplats, ofta redan första dagen man är arbetslös. Att hjälpa nyanlända att etablera sig på arbetsmarknaden är en del av uppdraget. Tjänsten "Rusta och matcha" låter den arbetssökande själv välja en fristående leverantör (privat företag) som hjälper till att hitta jobb eller börja studera; insatsen pågår i sex månader och kan förlängas. Den som deltar i ett av Arbetsförmedlingens program kan få aktivitetsstöd eller utvecklingsersättning, som betalas ut av Försäkringskassan. OSÄKERHET/MYTER: A-kassan är en SEPARAT organisation, inte en del av Arbetsförmedlingen, även om man måste vara inskriven hos Arbetsförmedlingen och söka jobb aktivt för att ha rätt till a-kasseersättning. Exakt antal anställda och lokalkontor ändras över tid (omkring 9 300 år 2008, runt 13 700 år 2018 och cirka 10 300 år 2024) - texterna anger därför ungefärliga siffror och årtal. Detaljer om ersättningens storlek och antal dagar ändras genom politiska beslut, så texterna hänvisar eleven till a-kassan och aktuella myndighetssidor i stället för fasta siffror. Reformeringen av myndigheten efter 2019 (fler privata leverantörer) har varit politiskt omdiskuterad och utvärderingar är inte entydiga - detta beskrivs neutralt och utan värderingar. Startåret för den första offentliga arbetsförmedlingen anges något olika i olika källor (1901 i Helsingborg nämns ofta) och markeras därför försiktigt.

